

A

Wpływ dn. 22.4.1944 RAPORT ORGANIZACYJNY Nr. 3/44

L. dz. 422/44 (za m-c marzec 1944 r.)

Przydział *21.6.44* Wstęp: Przedstawiam, jako pierwsze sprawozdanie pracy Placówki "Salvador", niniejszy raport organizacyjny za marzec 1944 r; melduję, że żadnej sieci agencyjnej w Argentynie nie zastałem i wymienić jedynie mogę pro memoria podplacówki "Sinalca" i "Sambrerete".
Czyniąc więc krótki przegląd stanu posiadania, przechodzę do programu rozbudowy pracy Placówki "Salvador", który niniejszym przedstawiam do aprobaty.

I. KIEROWNICTWO PLACÓWKI

1. KIEROWNIK. Objąłem definitywnie Placówkę w dniu 3 marca 1944. Poseł Arciszewski ustosunkował się do mnie bardzo życzliwie; dał mi dostęp do archiwum Poselstwa i nawet do swoich depeš oraz zapewnił mnie, że jak tylko stosunki z obecnym rządem argentyńskim będą nawiazane, da mi pokrywkę urzędnika tutejszego Poselstwa R.P.

Mam dobre stosunki z urzędnikami tut. placówek polskich; niestety, wszyscy wiedzieli jeszcze przed moim przyjazdem, w jakim charakterze będę tu pracował. Nazewnątrz zaś, jak mogłem stwierdzić, wiadomość ta nie rozeszła się.

2. BRUNON. Wobec jego przygotowania i doświadczenia terenowego dążę do nadania współpracy jego z Placówką charakteru bardziej systematycznego, niż to miało miejsce dotychczas.

Odnoszę wrażenie, że jego możliwości nie były należycie wykorzystane, np. nie znał on treści instrukcji Centrali (L.dz.480/43), która tu przyszła dla niego, oraz nigdy nie dostawał odnośnych zadań.

W okresie sprawozdawczym, poza przedstawionymi Panu meldunkami, dostał parokrotnie szczegółowe zadania, które wykonał częściowo bardzo dobrze, oraz nastawił nowych informatorów w Urugwaju. Począwszy od 1 kwietnia b.r. ma sobie powierzony stały referat prasowy boliwijski, chilijski i urugwajski.

3. JUNOSZA. Wywiązuje się wzorowo z licznych obowiązków, powierzonych mu. Ma poważne propozycje skądinąd, które odrzucił, dając tym dowód oddania i lojalności wobec naszej Instytucji.

II. SIEC AGENTÓW I INFORMATORÓW

1. SOBOLINSKI Józef. Jest on redaktorem "Codziennego Kurjera Polskiego" (organu tut. polonji) i "Biuletynu Środkowo-Europejskiego" (Ministerstwo Informacji). Pod dyrektywami Ministra A. rozwija tu również działalność polityczną w tut. kolonji ukraińskiej.

Dla płk. Fabiszewskiego i dotychczas redaguje raporty narodowościowe, sytuacyjne, prasowe i ukraińskie. Te ostatnie w formie może zbyt szczegółowej, przytem omawiany w nich materiał dostarczany jest przez niego samego. Co do innych raportów - praca jego jest czysto redakcyjna.

Jest to człowiek utalentowany, ale niezrównoważony. Bardzo gorzko się skarży na niedotrzymanie przez nas poprzednich obietnic natury moralnej (zaliczenie współpracy jego za służbę w wojsku, odznaczenie) i materialnej (podwyżka).

2. MECHLOWICZ. Bronisław. Bez zmian.

3. ŁODZIANIN. Bez zmian.

4. LEGUN. Wobec zastoju pracy w Urugwaju uważam odnowienie współpracy jego z placówką za konieczne, choć będzie zawsze miała, według jego własnych słów, charakter dorywczy.

5. NORKUS. Wysłałem go na 10 dni do Montevideo z zadaniem obserwowania działalności poselstwa sowieckiego. Nie pracuje wyłącznie dla nas ale ma możliwości i zna teren. Utrzymuje z nim kontakt Brunon.

6. MYSZKOWSKI. Jedyne agent placówki w B. Aires, przekazany mi. Mam co do niego zastrzeżenia, potwierdzone przez Centralę. Jest agentem płatnym Stanisławskich.

III. SIEC TOWARZYSKA

Z uwagi na zbyt krótki pobyt i okres wakacyjny, temat ten omówię w następnym raporcie.

IV. NOWE KONTAKTY

1. ŚLIWIŃSKI Antoni, którego dane osobiste załączam, jest attaché Poselstwa RP w Montevideo. Robi dodatnie wrażenie pod każdym względem. Zgodził się na współpracę ideową z nami. Przez niego utrzymuję kontakt z KRYSTAŁOWICZEM, którego również pozyskałem dla pracy wyw. Ma on za zadanie śledzenie i zlokalizowanie sowieckiej st. nadawczej w Ur.

2. CHEŻMINIAKA Władysław, którego dane osob. załączam, zwerbowałem na próbę i w myśl pisma ESTEZET L.dz. 214/44, gdyż wniosek mianowania go kierownikiem Wydz. Konsularnego przy Poselstwie RP w Santiago został już wysłany do MSZ. Zamierzam wykorzystać go w Chile. Narazie sumiennie wykonywuje zadania, jakie dostał.

3. ROMAN Tadeusz, były konsul RP w Posadas jest kapitanem rez. i doskonale zna teren Urugwaju. Charakterystykę i dane osob. prześlę następnym kurjerem.

V. OPANOWANIE TERENU

Nie napotykam na trudności, gdyż poprzednio już znałem dobrze Argentynę. Ocena jednak sytuacji politycznej jest utrudniona z powodu dojścia do władzy zamkniętej w sobie grupy wojskowych, do której dostęp jest stosunkowo trudny.

VI. TRUDNOSCI, PROSBY

Proszę, jeśli to jest możliwe, o ocenę nadesłanego od marca materiału. Byłoby to dla mnie bardzo cenną wskazówką w dalszej pracy.

VII. SPRAWY BUDŻETOWE

Niema.

VIII. ZAMIERZENIA

1. Celem przyspieszenia dostarczenia materiału prasowego będę przedstawiał raporty prasowe co 10 dni.
2. Przez kontakty osobiste, zamierzam przekazać wiadomości polityczną tylko pierwszej ręki.

Chciałbym również uzyskać od tut. Północy dane, jakie musi posiadać dot. rozwoju akcji komunistycznej w tym i sąsiednich krajach. Układ jest możliwy, lecz będzie musiał być oparty na wzajemności. Mam narazie mało materiału do rozporządzenia.

W związku z powyższym proszę o Pana zgodę i wskazówki.

3. Ze względu na założenie nanowo poselstwa ZSRR w Montevideo postawiłem sobie za zadanie obstawienie jaknajszybciej personelu sowieckiego własną siecią.

Mam poszlaki, że akcja sowiecka w Urugwaju i wogóle w Ameryce Płd. ma charakter anty-amerykański i naturalnie, choć w innej płaszczyźnie, charakter anty-polski. Usiłuję zdobyć na to dowody. Mam nadzieję, że w najbliższej przyszłości będę w stanie je przekazać Panu.

W związku z powyższym, proszę o zatwierdzenie nast. planu rozbudowy placówki w Montevideo :

-ustabilizowanie na m. Kpt. rez. ROMANA Tadeusza, który, z pośród ludzi jakimi można tu rozporządzać, najlepiej się na to stanowisko nadaje. Będzie miał za zadanie: a) zorganizowanie sieci agencyjnej, b) skoordynowanie wysiłków LEGUNA, którego możliwości będą w ten sposób najlepiej wykorzystane, oraz SLIWINSKIEGO i KRYSZ-~~Kryszka Krawicza~~ TAŁOWICZA. Wynagrodzenie p. Romana wynosić będzie 350\$ urug., co jak na stosunki w Montevideo - jak po zbadaniu ustaliłem - stanowi uposażenie zapewniające minimum egzystencji dla rodziny.

IX. WSPÓŁPRACA

1. Z Tomaszewskimi - bez zmian.
2. Z Stanisławskimi - w okresie sprawozdawczym:
  - a. nawiązałem stosunki osobiste z płk. DAVIS, z-cą, attaché Wojskowego USA.
  - b. zapewniłem sobie łączność z Montevideo za ich pośrednictwem.

2 zał.

Piotr

Piotr.

DANE OSOBISTE AGENTA 5.152

SLIWINSKI Antoni, ur. 3.VI.1903 w Opocznie, syn Józefa i Marji z MANTORSKICH; wyzn. rzymsko-katol. Służył w Wojsku Polskiem w latach 1918 - 1921 w 36 pp., ciężko ranny na froncie pod Połockiem.

Magister prawa Uniwersytetu w Paranie (Curitiba, Brazylja)

Od 1943 r. attaché Poselstwa R.P. w Montevideo.

Zna jęz. hiszpański, portugalski i rosyjski.

Dane osobiste agenta 5156

CHEŻMINIAK WŁADYSŁAW - ppor. rezerwy, ur. w m. Torzewo, Woj. Pomorskie dn. 10.III.1907. Wyznanie rzymsko-katol.; żonaty.

Ukończył szkołę podchorążych w r. 1931 oraz studjował w P.I.W.F. P.W. tudzież na wydziale nauk społecznych Wołnej Wszechnicy w Warszawie. Brał czynny udział w ruchu harcerskim. Wstąpił do MSZ w r. 1936. Referent do spraw społecznych i mniejszościowych w Czerniowcach i Buenos Aires.

Zgłosił się do W.P. we Francji, gdzie po odbyciu kursu oficerskiego służył w 9 pp. Przedostał się do Afryki Północnej, a stamtąd do Argentyny, gdzie znajduje się w trudnych warunkach, ma skromną posiadłość w Banku Polskim PKO.

435